

KIDEM TAZMİNATI EFSANESİ

Aydınlık Gazetesi, 10 Haziran 2017

Yıldırım Koç

Kıdem tazminatı fonu taslağı gündeme gelince, çeşitli yayın organlarında bu konuda değerlendirmeler yapıldı.

Genel yanlış, kıdem tazminatına yönelik saldırının hedefinin kıdem tazminatı fonu olduğunun sanılması. Esas tehlikenin, belirli süreli iş sözleşmeleriyle kıdem tazminatı hakkının tümüyle ortadan kaldırılması olduğu yazarlar tarafından da, işçi örgütleri tarafından da bir türlü kavranmıyor. Sermayedar sınıf, yerine kolaylıkla işçi bulabileceği işçileri belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırmak istiyor. Kaçırmak istemediği işçilerin kıdem tazminatı maliyetini de düşürme derdinde. Kıdem tazminatını işçileri işyerine bağlamada ve disiplin altında tutmada kullanıyor. Sermayenin politikalarını bilmeden tartışanlar, oyuna geldiklerinin farkında değiller.

Bir de kıdem tazminatı konusunda büyük hatalar yapanlar var. Bu hataları yapanlar sosyalist gelenekten gelenler olunca, daha da üzülürsünüz.

EVRENSEL'İN HATALARI

Evrensel Gazetesi'nin 8.6.2017 günlü sayısında Sayın Sinan Alçın'ın Ekonomik Perspektif köşesinde "Kıdem Tazminatında Üç Hal" başlıklı bir yazı yayımlandı.

Yazar şunları yazmış:

"Kıdem tazminatı cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerin mücadeleye kazandığı yegane hak olma özelliğini taşıyor. Kıdem tazminatı ile ilgili ilk düzenleme 1936 tarihli ve 3008 sayılı İş Kanununda yapılıyor.

"Kıdem tazminatının gaspına yönelik girişimler de yeni değil. Kıdem tazminatı yerine 'fon' kavramı ilk kez 1975 yılında dillendiriliyor. Daha sonra bildiğimiz haliyle 'kıdem tazminatı fonu' bir yasa tasarısı olarak sırasıyla 1976, 1980, 1984, 2002 ve 2004 yıllarında Meclis gündemine taşınıyor."

ÖĞRENMEDEN YAZILMIŞ

Neresinden başlayayım.

Kıdem tazminatının "cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerin mücadeleye kazandığı yegane hak" olduğu ileri sürülüyor.

İki yanlış var.

Birincisi, kıdem tazminatı işçilerin mücadelesiyle elde edilmedi. 1936 yılında işçi bulunamıyordu. İşçiyi işyerinde tutmak için, bu uğurda en küçük bir mücadele bile verilmeden, yasaya kondu.

İkincisi, Türkiye işçi sınıfı tarihinde önemli mücadeleler ve bu mücadelelerle alınmış önemli haklar vardır. Kıdem tazminatının mücadeleye kazanılmış "yegane hak" olduğunu ileri sürmek doğru değil.

Kıdem tazminatı fonuna ilişkin ilk önemli tartışma, 1975 yılında değil, 15 Şubat 1954 günü toplanan 2. Çalışma Meclisi'nde gündeme geldi.

Kıdem tazminatı fonu yasa tasarısı hiçbir zaman Meclis gündemine taşınmadı. Ortaya bir yasa tasarısı da çıkmadı.

1975 yılından sonra çok sayıda yasa taslağı ("tasarısı" değil) hazırlandı, ancak bunların hiçbiri Meclis'te görüşülmedi.

Benim elimde 1976, 1977, 1979, Haziran 1980, Kasım 1980, Ağustos 1983, Ekim 1983, 1984, 1986, 2001, 2002, 2004, 2008, 2012 ve Ekim 2013 taslakları var. 2004 yılına kadarki taslaklar benzer bir anlayışla hazırlanmıştı. 2008, 2012 ve Ekim 2013 taslakları farklı niteliktedir.

Çok eski dönemlerde medreseden yeni çıkmış acemi bir hoca camide vaaz veriyormuş. "Hazreti İsa," demiş, "bir gün kılıcıyla Fırat'ı yarıp koyun sürüsünü karşıya geçirdi." Vaaz bittikten sonra da cemaatten görmüş geçirmiş yaşlıca birine, "nasıldım?" diye sormuş. Adamcağız, "söylediklerinin neresini düzelteyim, hoca efendi," demiş, "İsa değil Musa; kılıç değil asa; sürü değil İsrailoğulları; Fırat değil Kızıldeniz."

Bu yazı Evrensel gibi işçi haberlerine ve konularına büyük önem veren bir gazetede değil de başka bir gazetede yer alsaydı, gündeme getirmeye değmezdi.

Bu yazıyı Evrensel'e yakıştıramadım.